SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:181

**av Christian Carlsson (KD)**

# Nationell upphandling av vård för att korta vårdköerna

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationellt upphandlad vård för att säkerställa patienternas rätt till vård och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Svensk sjukvård håller hög kvalitet. Men för hundratusentals patienter är det inte kvaliteten som är problemet – det är väntan.

Den lagstadgade vårdgarantin är en statligt beslutad garanti som syftar till att säkerställa patientens rätt till vård. Den borgerliga regeringen har visserligen, genom statlig styrning och fokus på ökad vårdkapacitet, lyckats korta vårdköerna betydligt. Men fortfarande väntar tusentals patienter längre än vårdgarantin medger på specialistvård eller behandling. Bakom varje siffra finns en människa som lever med smärta, oro eller nedsatt livskvalitet.

Under lång tid har regionerna haft ansvaret för att organisera sjukvården och säkerställa att patienter får vård när de behöver den. Trots stora insatser från staten ser vi fortfarande långa köer och betydande skillnader mellan olika delar av landet. Det är ojämlikt och orättvist. En patients möjlighet att få vård i rimlig tid ska inte avgöras av postnumret. Det finns till och med regioner som hellre placerar sjuka människor i den egna vårdkön än att låta dem få vård hos en annan region eller en privat vårdgivare.

För att komma bort ifrån problemet så behöver mer göras för att säkerställa att sjuka människor får vård i tid.

När medborgare inte får sina rättigheter tillgodosedda hos regionerna behöver staten kunna kliva in och tillhandahålla den vård som patienten har rätt till. Till dess att staten fullt ut tar över ansvaret för svensk sjukvård från regionerna, så bör detta i vissa fall kunna ske via nationellt upphandlad vård.

Runt om i landet finns privata vårdgivare med specialistkompetens, personal och kapacitet att behandla fler patienter. Samtidigt står operationssalar delvis outnyttjade och människor får vänta längre än nödvändigt på vård. Det duger inte.

Det finns naturligtvis ingen enskild lösning på vårdens utmaningar. Vi behöver fortsätta stärka primärvården, utbilda fler läkare och sjuksköterskor samt skapa bättre villkor för vårdens medarbetare så att vi kan tillhandahålla fler vårdplatser. Men så länge det finns sjuka människor som inte får vård i tid, så behöver vi använda all tillgänglig vårdkapacitet för att patienterna ska få den vård som de har rätt till.

Nationellt upphandlad vård som staten tillhandahåller skulle innebära vård som alla medborgare och alla vårdgivare i hela landet skulle kunna använda sig av för att fler ska få den vård som de behöver, och har rätt till. Riksdagen bör därför ställa sig bakom det som anförs om nationellt upphandlad vård och tillkännage detta för regeringen.

*Christian Carlsson (KD)*